

Geloofshelden met karakter – 1 – Ruth

1. Goede voornemens. Wie heeft ze niet? [verwijzen naar interactie begin dienst]. Misschien doe je niet aan goede voornemens maar ben je wel uit op een **goed leven**. Goed leven met de mensen om je heen, goed leven met jezelf en goed leven met de natuur. Met God.. Hoe doe je dat? Hoe ga je om met de (on)mogelijkheden om goed te leven?
2. Deze maand laten we ons inspireren door **vrouwelijke geloofshelden**. We noemen ze helden omdat ze een voorbeeld vormen hoe goed, karakter-vol leven eruit ziet in een complexe en veelal gebroken wereld. In het verhaal wat we zo gaan lezen staan twee vrouwen centraal. Beiden tonen ze glimpen van een groot geheim, een bron die levenskracht geeft. Die de basis is voor een sterk karakter! Dat belooft wat toch? Ik hoop dat je vandaag dat geheim ontdekt, van deze vrouwen, van het leven, ook voor jouw leven.
3. [Lezen Ruth 4,13-17] Emigreren is iets van alle tijden en plaatsen, maar vaak met één doel: een beter leven. Noömi emigreert twee keer om precies deze reden. De eerste keer van Bethlehem naar Moab heeft een catastrofale afloop; haar man en zoons sterven. Ze vinden daar in Moab wat ze juist probeerden te vermijden; armoede en dood. Noömi blijft alleen achter. Wat is haar toekomst? Weinig hoop: Noömi is te oud om te werken, te oud om te trouwen en nieuwe nakomelingen voort te brengen, en haar enige directe familie zijn twee Moabitische schoondochters die gehaat werden in Israel, haar thuisland. Noömi's identiteit wordt compleet uitgekleeft. De zekerheid, die je in een cultuur gedomineerd door mannen van hen kreeg, is er niet meer. Vreemdeling in een vreemd land. Hoe bont, dramatisch wil je het hebben? Noömi emigreert opnieuw. De tweede keer keert ze terug naar Bethlehem. Noömi's karakter is aangetast, verbitterd, ze is **onherkenbaar** geworden! Ze zal getekend zijn door het leven. Je kunt dingen meemaken in je leven waar je door getekend bent, soms heel zichtbaar. Je wordt gevormd en kunt gebukt gaan onder de last van het leven. Je verandert, je kan worden tot een schim van jezelf. En dat dusdanig dat mensen je met moeite herkennen. Het verhaal van Noömi raakt ons allemaal – je kan zo gebukt gaan onder het leven dat je jezelf niet meer herkent. Ze wilt niet langer Noömi (~ liefelijk) genoemd worden, maar Mara (~ bitter). 'Want de Heer is tegen mij', zegt ze. Ja zelfs: 'de HEER heeft me kwaad gedaan.' Ze is eerlijk over haar gevoelens, net als de dichters van sommige psalmen in de Bijbel die ook geen blad voor de mond nemen en God aanklagen: waar bent u nu? Wat doet u me aan? Het verhaal geeft zelf geen waardeoordeel over deze woorden van Noömi. De vraag is of God achter al deze ellende in haar leven zat, maar zo *voelt* Noömi het wel. Er is een soort donkere waas voor haar ogen gekomen. Het is ook haast niet te geloven dat God door dit drama heen iets goeds zou kunnen doen. En toch eindigt haar verhaal met Noömi die haar levensvreugde terugkrijgt. [v15] Hoe kan dat?
4. In het verhaal zijn er drie figuren die functioneren als 'redder' of 'verlosser':
 - a. **De formele lossers**: Als de twee vrouwen teruggekeerd zijn, gaat Ruth oren rapen, dat was een sociale voorziening in die tijd; de randen van de velden mochten niet geogst worden zodat er

wat overbleef voor de armen. Ruth is dapper dat ze dit doet, want het was niet zonder risico. Ze was een Moabitische, de haat tussen Moab en Israël was groot. Ze komt op het veld van Boaz. Ruth valt hem op en zegt dan [2,8-9]. Het was dus niet zonder gevaar om als buitenlandse vrouw op dat veld te komen. Boaz is hier genadig en stuurt Ruth terug naar huis met heel veel graan. Noömi is al verrast en is dat nog meer als ze hoort dat Ruth op het veld van Boaz is geweest. [2,20] ‘Toevallig’ heeft Ruth een familielid van Noömi’s overleden man gevonden. Hij, Boaz kan zijn rechten als lossers laten gelden. Waar gaat dat over? Het land wordt door Noömi verkocht, waarschijnlijk om uit de schulden te komen. Er was een bepaling in de wet van Israël die bedoeld was om uitbuiting te voorkomen. Een familielid kan dan als "losser" optreden en het land voor zijn familielid terugkopen. Ruth gaat in de nacht naar Boaz toe en vraagt: [2,9: neem mij bij u]. Trouw met me en wees onze lossers. Geef Noömi haar land, haar nageslacht, haar naam terug. Hoe onbaatzuchtig van Ruth! ‘Voor ons!’ Boaz herkent dat en prijs Ruth: je bent een bijzonder vrouw. Je hebt niet voor jezelf gekozen, maar voor Noömi. Wat Boaz doet als lossers is enorm; hij koopt het land, maar trouwt ook nog eens met Ruth. Het zogn. leviraatshuwelijk; een man zorgt voor nageslacht van zijn overleden broer. Dat kon niet meer via Noömi, dus gaat het via Ruth. Zo bestaat de naam van Elimelech en Noömi door doordat Boaz voor nageslacht zal zorgen. Boaz is in dit verhaal de formele verlossers. Hij neemt de schuld van de familie op zich. Maar dat niet alleen: hij trouwt ook Ruth. Al zijn bezit is ook haar bezit. Een hele nieuwe start. Er is weer hoop op het goede leven!

- b. Zie je ook de **verborgen, verrassende verlossers**? Het is nl. niet het boek van Boaz, maar van Ruth. Was het je opgevallen? **Ruth** is de schoondochter die Noömi liefheeft, en die meer waard is dan zeven zonen! Iedereen in Bethlehem wist dat Ruth een bijzondere vrouw is met **een prachtig en sterk karakter**. Noömi had gezegd tegen haar; ga toch terug, naar je eigen land waar je nog een kans hebt, een toekomst. Maar Ruth was bij Noömi gebleven: [1,16-17]. Elke emigrant vertrekt omdat ze een beter leven verwachten. Niet Ruth. ‘Alleen de dood zal mij scheiden’. Ze weet dat er weinig hoop is op een beter leven. Maar deze keuze, waarvoor karakter nodig is; vastberadenheid, kan ze maken omdat ze God nu kent. Ze noemt hem ook bij zijn naam: HEER, Jahweh. ‘Hij zal er zijn.’ Ze is gaan geloven in en vertrouwen op de God van haar schoonmoeder. Ruth, de Moabitische, had in haar eigen land kunnen blijven, waar haar familie was, een toekomst. Maar ze geeft haar eigen leven op, zodat Naomi een kans heeft om naam terug te krijgen. En dat gebeurt en daarmee is Ruth de verborgen, de verrassende verlossers van Noömi. Zij is dé reden waarom Noömi haar levensvreugde en een toekomst terugkrijgt.
- c. **De echte, eeuwige verlossers**: Er is nog een derde figuur in het spel die verlossing brengt voor Noömi, hoop voor de toekomst symboliseert. [v14/15]: ‘zijn naam zal groot zijn.’ Dat gaat niet over Boaz, die was al bekend in Israël. Ook niet over Ruth. Het gaat over het geboren kind. Boaz is de formele (ver)lossers, maar het boek Ruth eindigt met dat het kind Noömi haar levensvreugde teruggeeft, en hij zal haar onderhouden. Zijn naam is Obed, de opa van David, de grote koning van Israël. De HEER (!) geeft Ruth samen met Boaz een zoon, de verre voorvader van jawel .. Jezus. Het kind van Bethlehem van wie we de geboorte vieren met Kerst lijkt wel wat op Ruth en Boaz. Jezus verliet zijn troon in de hemel. Hij nam niet alleen onze schuld op zich, maar verbindt

zich met je. Al zijn rijkdom deelt hij uit. Hij kwam niet om te vertellen hoe je een goed leven moet leiden, daarvoor hoefde hij geen mens te worden. Hij werd de middelaar, hij werd de naaste verwant. Hij gaf alles op. Gaf zijn leven, zodat wij het goede leven van hem krijgen. Maakt niet uit wie je bent, wat je gedaan hebt. Zo brengt het verhaal van Noömi en Ruth ons een boodschap van genade: Naomi heeft een zoon! Ja, ze verloor alles. Dus de boodschap is niet; als je geloof/vertrouwt in God, geeft hij alles wat je wilt, waar je om vraagt. Nee! We kunnen daar vast allemaal over meepraten. De boodschap is eerder dat wanneer je, zoals Ruth/Naomi; je eigen definitie van het goede leven opgeeft en je leven aan God geeft, en zegt: God, doe wat u wilt, dat God je leven terug geeft, niet altijd beter in onze ogen of naar wereldse maatstaven, maar dat leven wat hij teruggeeft is hoopvol, eeuwig en vol. Niet het leven wat ik verwachtte of wat ik had uitgetekend voor mijn kinderen, mijn vrienden of familie, maar een beter, dieper leven. God heeft je niet verlaten, maar hij is je verlosser! Hij redt je uit de ‘banden van de dood’, hij bevrijdt en zet het leven van hier in een hoopvol perspectief van de eeuwigheid.

5. Ontdek in dit verhaal *de kracht van vriendschap*; het vroeg van Ruth om karakter om met Noömi mee te gaan; moed en wilskracht bijvoorbeeld. Maar ze is uiteindelijk wel de verborgen, verrassende verlosser in dit verhaal. Bedenk trouwens ook dat Ruth iets had gezien bij Noömi van geloof en kunnen omgaan met lijden in waardigheid en alle eerlijkheid. De relatie die zij hadden heeft Ruth haar karakter gevormd. [tekst in Men's Health] Vriendschap verandert je leven, nog veel meer dan preken argumenten, boeken of wat dan ook.
- Leef met de *boodschap van genade zoals Ruth*. Je leven in Gods handen leggen, betekent niet dat je altijd het leven ontvangt wat je verwachtte, maar je krijgt een beter, groter, eeuwig leven. En dat is genade. Ruth was meer waard dan 7 zonen. Dat is symbool voor het perfecte gezin. Maar de genade van God in mensenleven is meer bevredigend, meer waard dan een perfect gezin. Zonen waren altijd beter. Mannen toegang tot macht. Ruth was beter dan 7 zonen. Dit verhaal laat zien: familie is niet alles. Mannen zijn niet alles. Ras is niet alles. We worden bevrijdt om dat ook te zien. Ook een perfect lichaam, een perfecte carrière, perfecte vrienden of perfecte beoordelingen is niet alles. Het evangelie van genade bevrijdt daarvan.
- Besef dat *jouw alledaagse leven deel is van Gods grote plan*. Zie je hoe God werkt in het alledaagse leven van normale mensen zoals Ruth? De komst van Jezus was niet mogelijk was zonder Ruth. Ze vort een onmisbare schakel in de lijn naar Jezus.
'Ruth keerde niet terug naar het bekende. Ze stapte uit in geloof en liep het onbekende tegemoet. Haar moed bracht haar tot haar goddelijke bestemming.' – **Bruce Metzger**
Wees als Ruth. Jouw gehoorzaamheid, het karakter wat jij toont tegen de stroom in, jouw blijven hopen en blijven werken, jouw creativiteit vormen een schakel in Gods nieuwe wereld. Het zijn manieren waarop het evangelie zichtbaar wordt. Jouw leven is deel van Gods plan voor deze wereld.

Reageren? Lars Grijsen, lars@stadshartkerk.nl